

Motion till riksdagen 2013/14:U16

**av Julia Kronlid m.fl. (SD)
med anledning av skr. 2013/14:131**

Biståndspolitisk plattform

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att målgrupper för det svenska biståndet ska vara människor som lever i fattigdom eller förtryck i fattiga länder.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det svenska biståndet i högre grad ska inriktas på sociala och ekonomiska rättigheter.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det svenska biståndets huvudinriktning ska vara bistånd genom det civila samhället.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i arbetet för jämställdhet i högre grad verka för och lyfta upp sambandet mellan att skapa grundläggande förutsättningar för kvinnor och deras möjlighet till utveckling.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att resultatbaserat bistånd ska vara styrande för allt svenskt bistånd.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av en uppföljning av svenskt bistånd.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i bistånd till multilaterala organisationer ska merparten av stödet vara öronmärkt.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbetet med ett effektivt skydd av flyktingar i krisers närområde och med internflyktingar ska få en högre prioritet i biståndet.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i biståndet prioritera de minst utvecklade länderna där behoven är som störst och att avsluta biståndet till medelinkomstländer.

Fel! Okänt namn

Målgrupper

I den biståndspolitiska plattformen talar regeringen om att de viktigaste målgrupperna för svenskt bistånd är kvinnor och flickor samt att det svenska biståndet ska leda till förbättrade levnadsvillkor främst för dessa grupper.

Sverigedemokraterna anser att det svenska biståndet ska leda till förbättrade levnadsvillkor för särskilt utsatta grupper oavsett kön. Vi instämmer givetvis i att kvinnor och flickor i många fall är särskilt utsatta och att det behövs insatser riktade till just dessa grupper. Vi anser dock att fokus ska vara att verka för universella mänskliga rättigheter oavsett om det gäller kvinnor, män, pojkar eller flickor eller andra utsatta grupper eller minoriteter. I de fall någon grupp förnekas rätten att åtnjuta dessa rättigheter kan det svenska biståndet verka för just lika rättigheter. Att uttrycka det på det sätt som regeringen gör (att kvinnor och flickor är viktigare än män och pojkar) anser vi vara alltför exkluderande gentemot män och pojkar eftersom de kan vara minst lika utsatta och diskriminerade exempelvis på grund av fattigdom, religiös tillhörighet eller sexuell läggning. I många länder som det svenska biståndet riktas till är också familjen central och för att bekämpa fattigdom anser vi att det är viktigt att se till familjen som en helhet för förbättrade levnadsvillkor.

Sociala och ekonomiska rättigheter samt det civila samhället

Det är positivt att regeringen under delmål 2 i den biståndspolitiska plattformen tar upp vikten av förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt och erhålla god utbildning. Vi anser dock att när man ser till helheten av det svenska biståndet så upptar de medborgerliga och politiska rättigheterna samt stöd till politiska institutioner och myndigheter oproportionerligt stort utrymme. Vi anser det viktigt att komma ihåg att även rätten till en skälig levnadsstandard, rätten till utbildning och rätten till hälsa är grundläggande mänskliga rättigheter, och insatser för t.ex. tillgång till rent vatten, grundläggande sanitet, utbildning och förbättrad hälsa är också insatser för att främja mänskliga rättigheter. Den tydliga inriktningen hos regeringen på medborgerliga och politiska rättigheter och stöd till statliga institutioner och myndigheter har i grunden ett gott syfte, men vi ifrågasätter på vilket sätt ett alltför långtgående fokus på detta bidrar till det som är biståndets huvudmål: att ge grundläggande förutsättningar för människor som lever i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor. Att människor kan arbeta för sin egen försörjning och få tillgång till utbildning menar även regeringen i biståndsplattformen inte enbart är en förutsättning för tillväxt utan också avgörande för den enskilda människans egenmakt.

Därför vill vi se ett ökat fokus på sociala och ekonomiska rättigheter samt ökat fokus på ett bistånd som utgår från den enskilda människans vardag och

det civila samhället. Det är givetvis en viktig utgångspunkt och målsättning för utvecklingssamarbetet att uppnå fungerande demokratiska samhällen och institutioner där alla mänskliga fri- och rättigheter respekteras och människor kan uppnå ett välstånd som inte enbart inbegriper tillgång till livsmedel, ökade inkomster, hälsa och utbildning. En sådan förändring menar vi dock tar tid och behöver i första hand komma inifrån och drivas av inhemska krafter och individer som har en förståelse för och kunskap om lokala förutsättningar. Studier visar även på att för fattiga marginaliserade människor är frågan om att göra sin röst hörd och utöva inflytande i första hand en fråga om deras ställning i den omedelbara närmiljön. Det avgörande sättet att förbättra deras ställning förefaller vara att utgå från fattiga människors prioriteringar och ge dem förutsättningar att förbättra sin ekonomiska ställning och säkra tillgången till livsmedel, vilket i högsta grad även gäller kvinnor. Därför menar vi att våra prioriteringar i biståndet – dvs. en inriktning på fattiga människors grundläggande behov i deras omedelbara vardag – också främjar deras möjligheter att verka för andra rättigheter.

Vi menar även att det är viktigt att Sverige hittar sin roll att fokusera på i biståndet för att ha ett mer effektivt bistånd som inte är alltför brett i sin inriktning. Däremot menar vi att Sverige bör fokusera på ett bistånd som utgår från människors vardag i det civila samhället medan organisationer som Världsbanken och FN kan spela en viktig roll i uppbyggnaden av och påverkan på demokratiarbetet på statlig nivå.

Jämställdhet

Regeringen lyfter ofta fram vikten av jämställdhetsarbete och kvinnors deltagande på den formella arbetsmarknaden i utmaningen att motverka ekonomiskt utanförskap. I jämställdhetsarbetet i utvecklingsländer anser vi det viktigt att ge kvinnor de förutsättningar som behövs för att de över huvud taget ska ha en möjlighet att kunna delta i utbildning och bli tillgängliga för den formella arbetsmarknaden. I dag ägnar många kvinnor i utvecklingsländer en stor del av sin tid åt överlevnad i form av att exempelvis hämta vatten och trygga livsmedelsförsörjningen för familjen, detta ofta under bristande sanitetsförhållanden som bidrar till ohälsa. Allt detta hindrar utvecklingen för kvinnor. Flickor väljer t.ex. hellre att stanna hemma än att gå till skolan på grund av avsaknad av grundläggande sanitet på skolan, och flickor måste stanna hemma för att hjälpa till med hushållsarbete i stället för att gå till skolan. Många barn blir sjuka och dör på grund av förorenat vatten. Regeringen bör i det svenska jämställdhetsarbetet och i internationella sammanhang tydligare lyfta fram detta samband i arbetet med att skapa förutsättningar för fattiga människor, däribland kvinnor, att kunna förbättra sina levnadsvillkor.

Fel! Okänt namn

Resultatbaserat bistånd och uppföljning

Resultatbaserat bistånd

Sverigedemokraterna ställer sig positiva till att regeringen arbetar med att hitta nya innovativa former för en bättre styrning av gåvobiståndet. Traditionellt sett har bistånd på förhand finansierat en viss verksamhet som förväntats leda till vissa resultat, vilket fortfarande är fallet i en stor del av det svenska biståndet. Regeringen talar nu om att pröva ett resultatbaserat bistånd som skapar ett tydligare kontrakt mellan givaren och samarbetspartnern. Resultatbaserade biståndsformer kännetecknas av att biståndet betalas ut i efterhand på basis av uppnådda resultat. Sverigedemokraterna anser att detta borde vara en självklarhet i all styrning av det svenska biståndet, att det krävs resultat för möjligheten till fortsatta utbetalningar oavsett om det gäller samarbete med svenska, utländska lokala eller multilaterala organisationer och myndigheter. I dag kan vi tyvärr se exempel på bistånd som fortsätter att betalas ut trots att uppenbara brister finns.

Uppföljning

För att göra det möjligt att följa upp resultat av svenskt bistånd är det avgörande att det finns tillgång till en öppen, transparent och effektiv uppföljning av biståndet. Sverigedemokraterna uppskattar de ambitioner som finns från regeringen att öka transparensen och uppföljningen men anser det inte vara tillräckligt. I januari 2013 startades en ny expertgrupp för utvärdering och analys av Sveriges internationella bistånd. Regeringen har i förra årets betänkande gällande bistånd utlovat att inget glapp avseende utvärderingsverksamhet skulle uppstå mellan nedläggningen av det gamla institutet Sadev och uppstarten av den nya expertgruppen. Nu har denna expertgrupp dock funnits i över ett halvår och tillgängliga utvärderingar av biståndet är fortfarande mycket knapphändiga. Vi menar därför att regeringen och expertgruppen bör intensifiera sitt arbete med att ta fram transparenta uppföljningar och utvärderingar av resultat i svenska biståndsinsatser.

Öronmärkt bistånd till multilaterala organisationer

Vi anser att svenskt bistånd fortsättningsvis i högre grad ska öronmärkas till multilaterala organisationer som FN och Världsbanken. I samband med detta måste ett urval göras av vilken typ av insatser Sverige vill öronmärka i enlighet med vissa riktlinjer. Sverigedemokraterna vill prioritera det humanitära biståndet, öka stödet till världens flyktingar samt verka för ett långsiktigt utvecklingsbistånd som utgår från fattiga människors vardag, behov och levnadsvillkor. För att det svenska biståndet ska kunna göra mer nytta för peng-

arna vill vi också fokusera på färre inriktningar än vad som i dag är gällande. Världsbanken har i en stor studie (Voices of the Poor) konsulterat runt 60 000 människor och gjort 23 specifika landsstudier. I dessa studier fick människor i fattigdom såväl i stad som på landsbygd beskriva hur de ser på sin livssituation och ange vilka problem de har samt prioritera dem. Flertalet fattiga människor lever på landsbygden och majoriteten av dem gav högsta prioritet åt problem som har med säker tillgång till livsmedel samt inkomster att göra. I två studier framkom att otillräcklig tillgång till eller dåligt dricksvatten var det främsta problemet (Birgegård 2011). Med de fattigas behov som utgångspunkt ter det sig därför naturligt att vi i högre grad än i dag vill prioritera satsningar på jordbruksutveckling, hållbart skogsbruk, rent vatten och grundläggande sanitet. Detta kan rädda liv samt motverka ohälsa, hunger, extrem fattigdom och svältkatastrofer. För att främja en ekonomisk utveckling som kan ge möjlighet till ökade inkomster vill vi även prioritera satsningar på utbildning samt stimulera företagande, där det är särskilt viktigt att verka för flickors och kvinnors rätt till utbildning. Utöver säker tillgång till livsmedel uttryckte kvinnorna i Världsbankens studie (Voices of the Poor) även att problem som har med ohälsa att göra, dåliga utbildningsmöjligheter för barnen samt brist på mödravård och möjlighet till familjeplanering var prioriterade. Därför anser vi att satsningar även på hälsovård, familjeplanering och barns rätt till skolgång borde vara prioriterade områden. Vi anser även att just FN och Världsbanken kan ha en viktig roll i arbetet med att bygga upp fungerande demokratiska institutioner och myndigheter för att ta ansvar för dessa områden i biståndet. Vi menar att Sverige i högre grad ska öronmärka bidrag och stödja projekt i enlighet med resultatstrategier utifrån ovanstående prioriteringar i stället för att ge höga summor med icke öronmärkt kärnstöd.

Skydd och varaktiga lösningar för flyktingar

Regeringen talar i den biståndspolitiska plattformen om att möjliggöra för humanitära aktörer att bistå flyktingar och internflyktingar med effektivt skydd och stöd oavsett om människor tagit sin tillflykt till flyktingläger, värdfamiljer eller urbana miljöer. Vi instämmer i detta och menar att på det stora hela har den typen av insatser orimligt låg prioritet i regeringens biståndspolitik. I regeringens nuvarande biståndspolitik prioriterar regeringen resurser och fokuserar mångdubbelt mer på asylmottagning i Sverige än vad man prioriterar hjälp till krisens närområden. Sverigedemokraterna anser det vara en varken klok, rättvis eller human flyktingpolitik.

Hur välvillig Sveriges nuvarande flyktingpolitik än är, så är det ett ofrånkomligt faktum att huvuddelen av världens flyktingar inte har möjlighet att förflytta sig långväga för att nå en fristad i Sverige. De allra flesta flyktingar befinner sig alltså i krisens närområden i som regeringen beskriver det flyktingläger, hos värdfamiljer eller i mottagarlandets urbana miljöer. Där kan de bli kvar i flyktingläger eller i andra flyktingområden under mycket långa perioder. I den situationen är det oerhört viktigt att det finns resurser för att

Fel! Okänt namn på

göra tillvaron för dessa människor så dräglig som möjligt. Barnens möjlighet till skolgång kan vara avgörande för deras möjlighet att senare skapa sig en framtid och om möjligt återvända och bygga upp sitt hemland. Därför är det av stor vikt att arbetet med effektivt skydd av flyktingar i krisens närområden och av internflyktingar ska få en mycket högre prioritet i den svenska biståndspolitiken.

Bistånd till länder där behoven är störst

Regeringen talar i den biståndspolitiska plattformen om vikten av att satsa bistånd till länder där behoven är som störst. Detta är något Sverigedemokraterna instämmer i men vi anser att regeringen inte följer denna princip i praktiken och att det är dags att regeringen ställer om biståndspolitiken till att uteslutande rikta bistånd till de minst utvecklade länderna. Vi ser kritiskt på att Sverige bilateralt ska ge bistånd till länder i Europa för att de ska uppfylla kraven för att kunna gå med i EU. Vi anser inte detta vara fattigdomsbekämpning, som ska vara biståndets primära uppgift.

Stockholm den 2 april 2014

Julia Kronlid (SD)

Kent Ekeroth (SD)

Johnny Skalin (SD)

Björn Söder (SD)